

CLICK HERE TO ACTIVATE**LESSON**
PART 1

4

తెలుగు తీపి

- మల్లెపువ్వు కంటే - మంచి గంధముకంటే,
పంచదార కంటే - పాలకంటే,
తెలుగుభాష లెన్సు - దేశభాషలకు సం
గీత భాష - తెలుగు జూతి భాష

- రసరాజు

భావం : మల్లెపువ్వులకన్నా, మంచిగంధం కన్నా, పంచదార కన్నా, పాలకన్నా, తెలుగు భాష టైప్పుమైనది. మన దేశంలోని భాషలలో సంగీతంలా వినిపించే భాష ఒక్క తెలుగు భాషే.

- మాత, మాతృభాష, మాతృదేశంబుల,
మరువరాదు ఎచటి కరిగియైన.
అట్లు మరిచెనేని అతడె పో నీచుడు,
తెలివిగలిగి మసలు తెలుగు బాల.

- దా॥ జక్కంపూడి మునిరత్నం

భావం : ఓ తెలుగు బాలబాలికల్లూరా! కన్నతల్లిని, తల్లిభాషను, జన్మభూమిని ఎక్కడ ఉన్నా, ఏనాటికైనా మరువరాదు. ఒకవేళ మరచిపోతే అతడు దుష్టుడు.

- పంచెకట్టు కట్టి, పై మీద కండువా,
వేసి కొనిన తెలుగు వేషమగును.
అతుల సుందరమ్ము, ప్రుతి పేయమౌనట్టి,
భాషయన్న తెలుగు భాషయగును.

దా॥ అల్లూరి వేంకట నరసింహరాజు

భావం : పంచెకట్టి, మీద కండువా వేసుకొంటే అది తెలుగువారి వేషధారణకు గుర్తు. మిక్కిలి మనోహరమైనదీ, చెవులకు ఇంపైన భాష తెలుగు భాష.

4. పాలమీగడ పయి పంచదారను చల్లి
తినిన యెడల మిగుల తియ్యనగును
దీని కన్న తీపి తెలుగు పద్దెంబోను
తెలుసుకొనుము నీవు తెలుగు బిడ్డ.

- ముదిగొండ శ్రీరామశాప్రి

భావం : ఓ తెలుగు బిడ్డా! పాలపై ఉన్న మీగడను పంచదారతో కలిపి తింటే మధురంగా ఉంటుంది. అయితే తెలుగు పద్యం మీగడ, పంచదారలకంటే కూడా తియ్యగా ఉంటుంది.

5. తెలుగు భాషలోన విలువ గలిగినట్టి
కథల పుస్తకములు కలవు వేలు
జ్ఞాన మోదములిడు సద్గుంథ జాలంబు
తెలుసుకొనుము నీవు తెలుగు బిడ్డ

- ముదిగొండ శ్రీరామశాప్రి

భావం : ఓ తెలుగు బిడ్డా! తెలుగు భాషలో విలువైన కథల పుస్తకాలు వేలకొలదీ ఉన్నాయి. మంచి పుస్తకాలను చదివితే విజ్ఞానం, ఆనందం కలుగుతాయి.

I.

అర్థాలు

లెస్సు	=	బాగు, శ్రేష్ఠం	సుందరం	=	అందం
మాత	=	అమ్మ	ప్రతిపేయం	=	వినడానికి ఇంపుగా
మాతృభాష	=	తల్లిభాష (తెలుగు)	పద్దెం	=	పద్యం
మరువరాదు	=	మర్చిపోకూడదు	మోదం	=	సంతోషం
అట్లు	=	ఆ విధంగా	సద్గుంథం	=	మంచి పుస్తకం
నీచుడు	=	దుర్మార్గుడు	జాలం	=	సమూహం
అతుల	=	సాటిలేని			

II.

పదజాలం

(అ) ఈ క్రింది ఖాళీలను పూరించండి.

1. సంగీత భాష _____ జాతిభాష.
2. తెలివిగలిగి మనలు _____
3. _____ కట్టు కట్టి, పైమీద కండువా.
4. దీని కన్న తీపి తెలుగు _____
5. జ్ఞాన _____ సద్గుంధజాలంబు.

(అ) తారుహారైన ఈ క్రింది గేయభాగాలను సరిచేసి రాయండి.

1. తెలుగు భాష లెస్స దేశభాషలకు సం
మల్లెపువ్వుకంటే మంచిగంధము కంటే
గీత భాష తెలుగుజాతి భాష
పంచదార కంటే పాలకంటే
2. తినిన యెడల మిగుల తియ్యనగును
తెలుసు కొనుము నీవు తెలుగుబిడ్డ
పాలమీగడ పయి పంచదారను చల్లి
దీనికన్న తీపి తెలుగు పద్దెంబోను

జా : _____
_____
_____
_____

జా : _____
_____
_____
_____

(ఇ) ఈ క్రింది పదాలకు వ్యతిరేకపదాలు రాయండి.

1. మంచి   × _____
2. _____   × చేదు
3. జ్ఞానం   × _____
4. _____   × ఖేదం
5. వికారం   × _____

(ఈ) ఈ క్రింది మాటలకు వచ్చాలను రాయండి.

వికవచనం	-	బహువచనం
1. పువ్వ	-	_____
2. _____	-	భాషలు
3. దేశం	-	_____
4. _____	-	పుస్తకాలు
5. కథ	-	_____

(ఉ) పారంలో పంచదార, పాల మీగడ కంటే తెలుగు తీయనైనదని కవులు చెప్పారు. మీకు తెలిసిన కొన్ని తీయనైన వాటిని (పదార్థాలు, కాయలు మొమొవి) రాయండి.

1. : _____
2. : _____
3. : _____
4. : _____
5. : _____

(ఊ) ఈ క్రింది పట్టికలో కొన్ని భాషలు ఉన్నాయి. గుర్తించి రాయండి.

హిం	దీ	క	ల	త
మ	మ	న్న	పం	మీ
ళ	రా	డం	జా	ళం
యూ	రీ	ఒ	బీ	ఉ
ళం	జే	ళం	గ్రీ	షు

ఉదా : హిందీ

III.

ప్రశ్నాపళి

(అ) ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు రెండు లేదా మూడు వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.

1. వేటి కంటే తెలుగు భాష క్రేష్టమైనది ?
2. ఎవరు నీచుడు ?

3. తెలుగు వారి వేషం ఏంటి ?
4. అన్నింటి కంటే తీయనైనది ఏది ?
5. తెలుగు భాషలో ఉన్న వేటిని బాలబాలికలు చదవాలి ?

(ఆ) ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు ఆరు వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.

1. తెలుగు భాష గొప్పదనం గురించి మీ సాంతమాటల్లో రాయండి.
2. తెలుగులో మీకు ఇష్టమైన దానిని గురించి రాయండి.

IV.

వ్యక్తరణం

ఈ క్రింది పదాలలో గీత గీసిన అక్షరాలను స్వప్తంగా పలకండి.

కడవ	-	ఖగం	ఆట	-	పాతం	పడవ	-	ఫలితం
గడవ	-	మేఘం	దండ	-	ధంకా	బలపం	-	సభ
చరఖా	-	పించుం	తరువు	-	గాధ			
జలజ	-	రుఖి	వందనం	-	ధర్మం			

పై పదాలలోని “క, గ, చ, జ, ట, డ, త, ద, ప, బ” వంటి అక్షరాలను తేలికగా పలుకుతాం. ఇలా తేలికగా పలికే అక్షరాలను **అల్పప్రాణాక్షరాలు** అంటారు.

“ఖ, ఘ, ఛ, రు, ఱ, ఢ, ధ, ఘ, భ” ఈ అక్షరాలను ఒత్తి పలుకుతాం. ఇలా ఒత్తి పలికే వాటిని మహా **ప్రాణాక్షరాలు** అంటారు.

(అ) 3, 4 పాతాలలో అల్పప్రాణాక్షరాలు, మహాప్రాణాక్షరాలు ఉన్న పదాలను పట్టికలో రాయండి.

అల్పప్రాణాక్షర పదాలు	మహాప్రాణాక్షర పదాలు
_____	_____

(ఆ) ఈ క్రింది భాషీలను ప్రాస్ాక్షరాలతో పూరించండి.

ఉదా :   రక   =   అరక

1. వ__వ
2. __ సుక
3. __ డత
4. __ ల
5. __ నిషి
6. __ లపం

(ఇ) ఈ క్రింది భాషీలను దీర్ఘాక్షరాలతో పూరించండి.

ఉదా :   ట =   మాట

1. __ డలు
2. __ యల
3. __ డ
4. __ గితం
5. __ డిద
6. __ టకం
7. __ రు
8. __ కడ

V.

ప్రాజెక్టు పని

తెలుగు భాష తీయదనాన్ని తెలిపే పద్యం/గీయం/ పాట ఏదైనా ఒకటి సేకరించి తరగతి గదిలో ప్రదర్శించండి.